

ZBIRKA UMJETNINA GIUSEPPEA PIPERATE IZ MALOG LOŠINJA

JASMINKA ČUS-RUKONIĆ

Dr. Giuseppe Piperata (Foto-arhiv obitelji Piperata)

Pojava jednoga strastvenog skupljača umjetnina Giuseppea Piperata iz Malog Lošinja, s otoka brodograditelja, pomoraca,

hotelijera i trgovaca vrlo je neobična, no tim vrednija. Stoga je red da se uvodno kaže koja riječ o samom skupljaču, a potom i o njegovoj Zbirci.

Evo što o njemu govori njegova nećakinja, nasljednica i učenica Carlina Rebecchi Piperata: Giuseppe Piperata je rođen 3.

listopada 1883. u Malom Lošnju. Sin je Leopolda učitelja i školskog inspektora i Anne Suttora domaćice. S jedanaest godina života odlazi u gimnaziju u Koper a potom u Trst. Nakon mature upisuje medicinu i to prvo u Napulju a potom u Beču, gdje je i diplomirao. U Prvome svjetskom ratu je na bojišnici kao liječnik u austro-ugarskoj vojsci, a za posebne ratne zasluge je i odlikovan, s čime se cijeli život ponosio. Nekoliko godina radi kao liječnik u Egiptu i u Indiji, nakon Prvoga svjetskog rata bio je liječnik u Furlaniji i u Tarvisu, a potom lučki liječnik u Trstu. Od 1937. radi u Sondriju u Valtellini (Lombardija), a nakon 1945., kada otok Lošinj prestaje biti u sklopu

Italije, za svoju novu domovinu izabire Valtellinu.

Osim što se vrlo savjesno bavio svojim

liječničkom pozivom, u Sondriju nastavlja skupljati umjetnine, posebice lokalnih umjetnika. Umro je u Sondriju 28. rujna 1976. godine u 93. godini života.

Giuseppe Piperata sazrijeva u Beču, jednom od najživljih europskih kulturnih središta na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće. Uočio je važnost pokreta koji su uvodili novine i strujanje novih misli, a koji su i u njemu upalili onaj duh nezavisnosti i često polemičnog, koji ga je cijeli njegov život vodio u borbi protiv hipokrizije i

najčešće večera da bi mogao nabaviti jedan portret iz XVII. stoljeća koji mu je bio drag. U svojoj vili u Malom Lošinju ustanovio je vrijednu Zbirku koja se najviše sastojala od umjetničkih slika, namještaja i antiknih predmeta. Važno je napomenuti da se skupljanjem djela starih majstora i predmeta počeo baviti mnogo prije negoli je to postalo opća pojava.

Obitelj mu nije bila bogata, a i on sam kao državni službenik nije imao velike prihode. Na sreću, u to vrijeme antikvarni predmeti su

Vila Piperata u Malom Lošinju (Foto-arhiv obitelji Piperata)

konformizma. Osim stručnog usavršavanja, okreće se glazbi i umjetnosti općenito, osnovnim sastavnicama njegove unutarnje ravnoteže.

Piperata započinje zarana skupljati umjetnine, već za svojih studentskih dana u Napulju. U početku se često odricao,

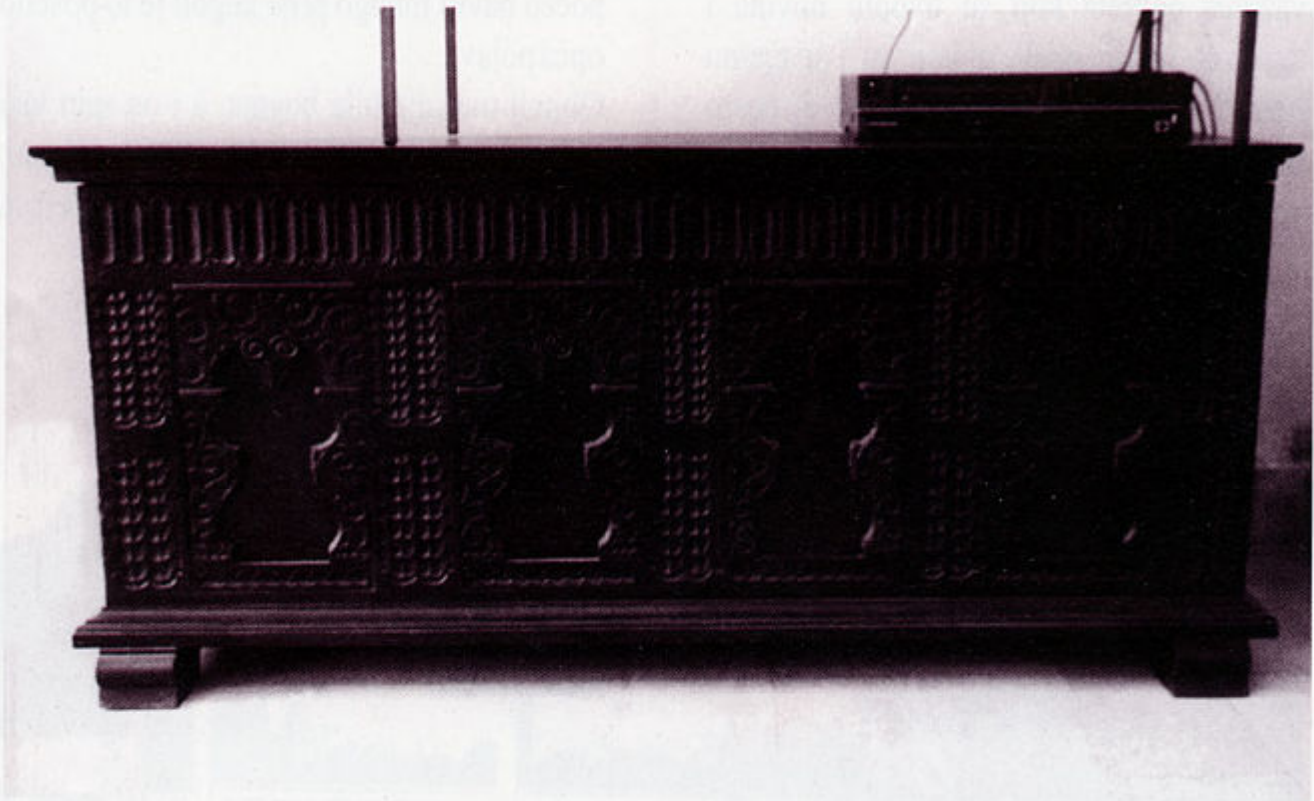
bili malo traženi, a on ih je otkrivao u skladištima i na tavanima. U Goriziji je slučajno na jednom tavanu otkrio veliku sliku Solimene, koja je bila gotovo neprepoznatljiva. Jednom je prilikom poklonio sasvim novi stol u zamjenu za jedan stari kojeg je vlasnik naumio uništiti; radilo

se, naime, o stolu iz XVII. stoljeća koji je nakon restauracije - zablistao.

Ovakva otkrića i pronalasci umjetnina su ga oduševljavali. Svoje skupljaštvo smatrao je jednim vidom misije. Sklad oblika, jezik boja, svjetlost, prostor, jednom riječju likovna umjetnost je za njega bila način

Mnogobrojne je prijatelje podučavao u tome kako zavoljeti umjetnost i prirodu, naučio ih je gledati da bi mogli poznavati i razumijeti.¹ Najveći dio Zbirke dr. G. Piperata je skupio tridesetih godina u Furlaniji i pokrajini Veneto, kada je bio liječnik u Tarvisiju. Zbog neposredne blizine Venecije, kamo je često

Drvena izrezbarena škrinja s prednje strane, provincijska renesansa (foto D. Škvorc)

zbližavanje i sveopćeg bratstva. Spasiti jedno djelo od razaranja, baviti se umjetnošću, proučavati, razumijeti umjetnikovo djelo značilo je pridonijeti ljudskoj zajednici. Materijalni interesi, trgovina i špekulacija s umjetničkim djelima su, po njemu, uništavali umjetnost.

Svo slobodno vrijeme tokom života posvećivao je proučavanju umjetnosti; raspravljao je gorljivo i stručno, znao je dati točan savjet i naputak, bez želje da nametne svoje stajalište. U Sondriju je dr. G. Piperati pošlo za rukom sakupiti jednu cjelovitu knjižnicu iz povijesti umjetnosti.

odlazio, skupio je uglavnom umjetnine venecijanskih majstora čije se vrijeme nastajanja može pripisati od XVI. do XX. stoljeća². Boraveći i radeći dvadesetih godina u Furlaniji³ prikupio je tri drvene škrinje i jednu drvenu komodu s intarzijama. Atribucije slika Zbirke Piperata izvorno potječu od samog Giuseppea Piperate. Stručnjaci pozvani 1953. godine radi procjene Zbirke te izdavanja dozvole za izvoz složili su se sa svim atribucijama dr. G. Piperate osim u dva slučaja⁴. Kada je Zbirka Piperata bila izložena u vili njezinog vlasnika u Malom Lošinju sastojala

Drvena izrezbarena škrinja s prednje strane (na krajevima dva maskerona, a u sredini kartuša i grb) s bravom, provincijski barok (foto K. Kocijančić)

se od stotinjak što slika, što namještaja a što umjetničkih predmeta. Godine 1952. vila Piperata je izvlašćena da bi se mogla srušiti radi proširenja Brodogradilišta Mali Lošinj,⁵ a umjetnine su sklonjene u privatnu kuću rođakinje obitelji Piperata po majčinoj strani Ide Fetter-Suttora u Malom Lošinju⁶.

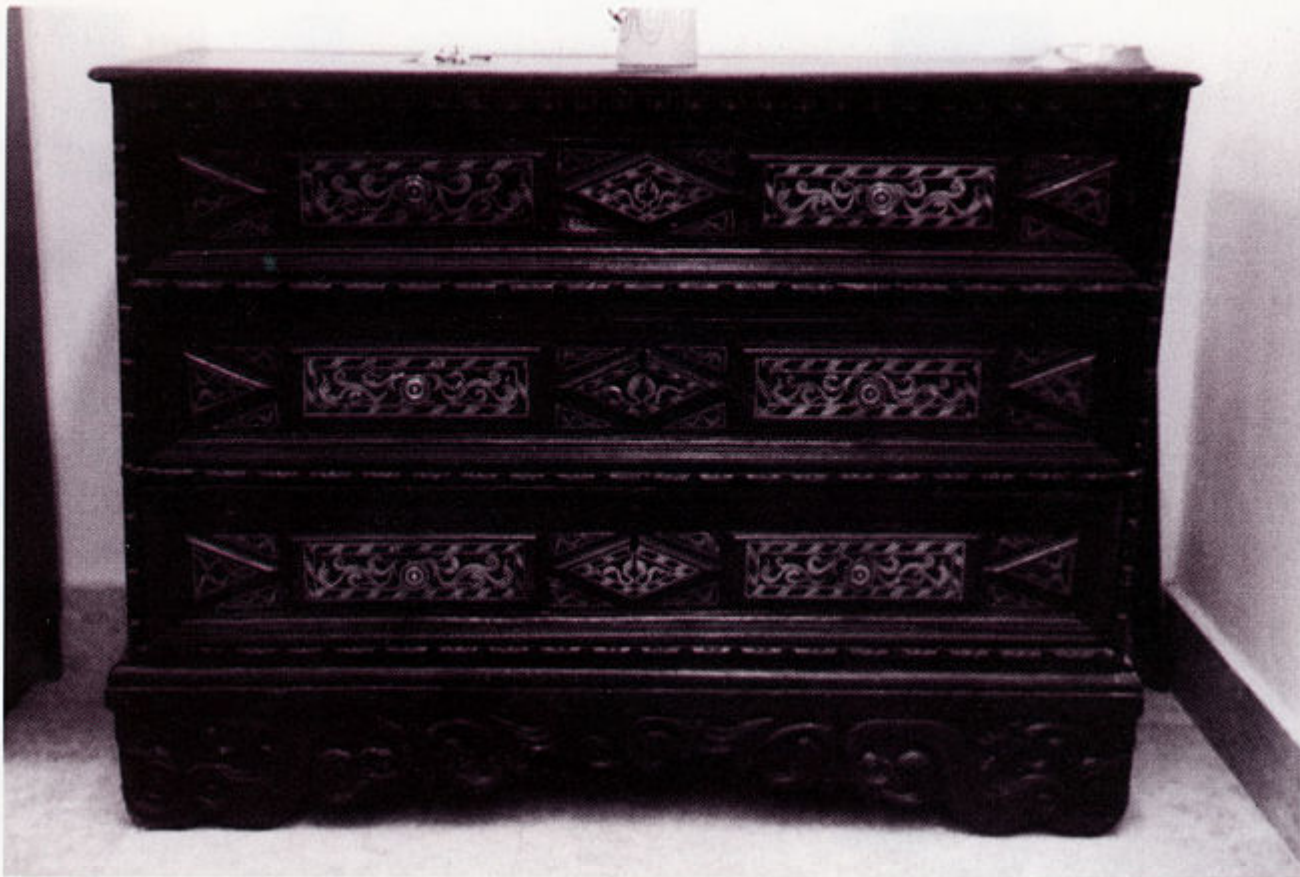
Nećakinja kolekcionara, gospođa Carlina Rebecchi Piperata, od tadašnjih je vlasti zatražila dozvolu da zbirku svoga strica prenese u Italiju. Stoga je Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu NRH formirao komisiju u sastavu: prof. Miroslav Montani, tadašnji direktor Gliptoteke u Zagrebu, prof. dr. Kruno Prijatelj tadašnji direktor Galerije umjetnina u Splitu i prof. Boris Vižintin, tadašnji direktor Galerije likovnih umjetnosti u Rijeci. Komisija je 12. veljače 1953. godine

popisala umjetnička djela i predmete obitelji Piperata, te ih valorizirala u tri grupe.

U Konzervatorskom zavodu u Rijeci 6. studenog 1954. godine održan je sastanak stručnjaka toga Zavoda u sastavu: prof. Iva Perčić - v. d. direktor i dr. Fran Šijanec - konzervator Konzervatorskog zavoda Rijeka. Nakon prethodnog pregleda cjelokupne zbirke donesen je konačan zaključak da se predmeti i umjetničke slike iz I. grupe spomenutog zapisnika ne mogu izvesti preko granice, dok se dozvoljava izvoz slika i predmeta iz II. i III. grupe istog zapisnika.

Carlotta Rebecchi Piperata iskoristila je svoje zakonsko pravo da prenese u Italiju, točnije u Trst gdje živi, sve one predmete iz Zbirke za koje je bio dozvoljen prijenos. Onaj

Drvena komoda s intarzijama, talijanski rad XVIII. st. (foto D. Škvorec)

dio Zbirke koji nije bilo dozvoljeno prenijeti preko granice, a to znači onaj najkvalitetniji dio, ostao je u Malom Lošinj u čuvanju kod obitelji Maljevac⁷.

Godine 1967. se u Malom Lošinj organizirao svečani početak i svršetak akcije Ujedinjenih nacija Međunarodna godina turizma. U sklopu tih događanja bile su izložbene slike iz Zbirke Piperata. Tako je za ovu zbirku prvi puta saznala šira javnost, a zbog velikog je interesa ova izložba ponovljena. Tom prigodom je izložbu posjetila i vlasnica tih slika gospođa Piperata, koja je u razgovoru s organizatorima izrazila želju za konačnim rješenjem pitanja vlasništva Zbirke, jer dotadašnje pohranjivanje ovako vrijedne Zbirke u neodgovarajućem prostoru nikome ne koristi, a slikama silno šteti.

Godine 1968. Z. Levinger, tadašnji tajnik

SIZ-a za kulturu, s dr. Ivom Perčić, direktoricom Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Rijeke, odlaze u Trst gospođi Piperata na pregovor oko kupovine slika za lošinjsku općinu.

Tom je prigodom gđa Piperata predložila tri rješenja od kojih je Općina Mali Lošinj odabrala ono kojim u cijelosti otkupljuje najvredniji dio Zbirke koji nije mogao biti prenesen u Italiju, a sastoji se od 27 slika, 3 škrinje i 1 komode.

Kako za otkup Zbirke tadašnji Općinski fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti nije imao dovoljno sredstava, za pomoć se 1970. godine obratilo Republičkom fondu za unapređivanje kulturnih djelatnosti u Zagrebu. Prije negoli je odobrio zamoljena sredstva, Republički fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti u Zagrebu, upućuje u Mali Lošinj dva člana svoje Komisije za

otkup umjetnina zbog utvrđivanja stvarne vrijednosti slika. To su bili Branko Lučić, tadašnji direktor Restauratorskog zavoda Hrvatske u Zagrebu i Davor Domančić iz Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, čije je stručno mišljenje o vrijednosti slika iz Zbirke Piperata bilo izuzetno visoko.

Nakon toga osigurana su potrebna dinarska sredstva, a razumijevanjem Narodne banke Jugoslavije, Centrale u Zagrebu, osigurane su i potrebne lire. Zbirka je prema ugovoru od 9. studenog 1971. godine otkupljena za 20 204 794 lira.

I od tada imamo, zapravo, dvije Zbirke Piperata, onu nešto manje vrijednu, ali brojniju, koja se nalazi u domu obitelji Piperata u Trstu, te onu malobrojniju, ali umjetnički vredniju, u Malom Lošinju⁸.

Tajnik SIZ-a za kulturu Mate Ljubić uviđa 1981. godine, na inicijativu Rade Manzonija, da je prostor kod obitelji Maljevac neadekvatan za čuvanje umjetnina, pa se uz pomoć Ljube Galjanića i Mire Buloga slike sele njihovim osobnim automobilima u uređeno potkrovlje zgrade tadašnjeg Komiteta⁹, gdje su ostale do 1987. godine. Te godine se slike sele u novu zgradu Milicije¹⁰ gdje su, s malim prekidima zbog ratne opasnosti¹¹, bile sve do početka 1997. kada su prenesene u zgradu Narodnog sveučilišta¹².

Restauracijom slika iz Zbirke Piperata započinje se 1981. godine. U tu svrhu je angažirana vrsna restauratorica iz Zagreba gospođa Paula Bišćan¹³. Tri godine kasnije, 1987., imenovana je i posebna komisija¹⁴ koja je imala zadatak voditi brigu o Zbirci, odnosno o umjetninama na čuvanju i o onima na restauriranju. Kako je rad na restauraciji

odmicao odlučeno je da se građanima Malog Lošinja pokažu rezultati pa je u listopadu 1986. godine priređena izložba restauriranih djela¹⁵. Zbog velikog interesa publike, izložba Zbirke Piperata je ponovljena u kolovozu 1987. godine. Na izložbi su sada bile prikazane dvadeset i tri slike i sav namještaj, a za tu priliku je tiskan i prigodan plakat¹⁶. Iste je godine u rujnu i listopadu Zbirka Piperata bila predstavljena i puljskoj publici s dvadeset i šest slika u prostoru Zbirke srednjovjekovne umjetnosti (Franjevački samostan) Arheološkog muzeja Istre u Puli, te tiskan i popratni katalog¹⁷.

Nakon prestanka ratnih opasnosti nastavilo se s restauracijom slika iz Zbirke Piperata, a u sklopu Projekta stalnog postava Zbirke Mihičić u prizemlju zgrade Narodnog sveučilišta u Malom Lošinju predloženo je da bi Velika dvorana na prvom katu uz manje prilagodbe bila idealna za trajno izlaganje Zbirke Piperata¹⁸.

Lošinjski dio Zbirke sastoji se od dvadeset i sedam slika, navedene su kronološkim redom uz izvorne napomene i atribucije samog skupljača Giuseppea Piperate¹⁹, a to su:

1. **Sveti Petar iz Alkantara**, tehnika u vezu, 26,5 x 21,3 cm, datirano 1692. godinom, s brončanim okvirom iz vremena. Petar, rođen u Alkantari (Estremadura) 1499. godine, bio je franjevački reformator. Napisao je Traktat o molitvi i meditaciji, koji je bio preveden na mnoge jezike. Dva samostana alkantarina bila su također i u napuljskoj okolici.

2. **Poklon pastira**, ulje na platnu, 63,4 x 78 cm, pozlaćeni okvir iz vremena. Slika ponavlja scenu s jedne stare izgubljene

gravire koja je, pak, bila reprodukcija jedne Tizianove slike; nosila je natpis Titianus pinxit. Nabavljena je u Veneciji 1936. godine. Pripadala je radionici da Ponti zvanom Bassano po mjestu rođenja slikara. Najpoznatiji iz ove obitelji slikara bio je Jacopo (1517.-1592.). Sinovi Francesco,

Gerolamo i Leandro surađivali su s ocem i često su ga oponašali.

3. **Poklon pastira**, ulje na platnu, 44 x 58 cm. Nabavljeno u jednom antikvarijatu u Tarvisiju. 1937. godine. Mogla bi se pripisati Francescu Bassanu (1549.-1592.), sinu Jacopoa, očevom suradniku, koji je bio

Sveti Jeronim i Uznesenje, venecijanska škola XVII. st. (foto P. Bišćan)

skloniji slikarstvu biblijskog i pastirskog sadržaja.

4. **Krajolik s praljama**, ulje na platnu, 78 x 63 cm. Nabavljeno kod jednog antikvara u Veneciji 1933. godine kao djelo Guercinoa. Giovanni Francesco Barbieri zvani Il Guercino (1591.-1666.), bolonjski slikar, radio je na tragu škole braće Carracci, djelovao je također u Rimu i u Veneciji i bio

Udine 1960.).

6. **Mesar**²¹, ulje na platnu, 31,5 x 23,5 cm. Nabavljeno od jednog antikvara u Veneciji 1930., pripisano Matteu dei Pittacchi, slikaru fjorentinskog podrijetla, koji je od sredine XVII. stoljeća djelovao gotovo isključivo na području Venecije. Autor duhovnih i povijesnih slika a posebno sklon slikanju prizora s pučanima i prosjacima, po kojima

Uzburkano more s dva lika, način škole: Alessandro Magnasco (foto I. Meglajac)

poznat po duhovnim prizorima. Mnogo kasnije se posvetio slikanju krajolika.

5. **Poklon Gospi**²⁰, ulje na platnu, 74,8 x 103,4 cm. Nabavljeno kod jednog antikvara iz Udina 1924. godine s atribucijom Antonija Carnea, furlanskog slikara (Concordia 1637.-Portogruaro 1692.), od kojeg ima sve osobine: snažan izraz, likovi prikazani postrance, odozdo na gore, te bez prostora za pozadinu (v. A. Rizzi, Antonio Carne,

nosi i nadimak²². Donio je u Veneciju ukus grotesknih slika Holanđanina Van Laera, tada vrlo omiljenih u Rimu.

7. **Divlja patka**, ulje na platnu, 39,8 x 54 cm. Holandska škola XVII. stoljeća.

8. **Videnje Svetog Jeronima**²³, ulje na platnu, 31 x 27 cm (sl. 3). Nabavljeno od jednog antikvara u Veneciji 1935., a pripisano Francescu Fontebassu (Venecija 1709-1769), venecijanskom slikaru pod

Ženski portret, način F. Fontebassa (foto D. Škvorec)

utjecajem Riccija i Tiepola. Dr. Piperata je o ovom djelu više puta raspravljao. Palucchini u svojoj Povijesti venecijanskog slikarstva XVII. stoljeća, govori o njegovom prepoznatljivom slikarskom izrazu.

9. Putnici na odmoru²⁴, ulje na platnu, 24,5

x 35 cm, mletačka ili lombardska škola XVII. st.?

10. Sveti Jeronim pokajnik²⁵, ulje na drvenoj ploči, 28,3 x 36,6 cm. Nabavljeno od jednog antikvara u Veneciji 1932. godine. Sadržaj čest u slikarstvu XVII. stoljeća.

Romantični krajolik s ruševinama, talijanska škola XVIII. st. (foto P. Bišćan)

Mletačka škola XVII. stoljeća.

11. **Navještenje**, ulje na platnu, 61,5 x 45. Nabavljeno 1934. od jednog antikvara u Veneciji. Po svoj prilici djelo Nicole Grassija (Formeaso 1682.- Vencija 1748.), furlanskog slikara koji se oblikovao u školi Karnije, a

poslije u Veneciji. Ovo Navještenje ima sve osobitosti slikarstva Grassija (vidi Katalog izložbe N. Grassija, Udine, 1961).

12. **Uzburkano more s dva lika**, ulje na platnu, 39,5 x 57,5 (sl. 4). Nabavljeno od jednog antikvara u Veneciji 1930. godine

Romantični krajolik s pastiricom, talijanska škola XVIII. st. (foto I. Meglajac)

(nekoć pripadala Zbirci Italic Brass). Način Alessandra Magnasca, zvanog Lissandrino (Genova 1667.-1749.).

13. **Sveti Ante govori ribama**²⁶, nabavljena je s ovima naslovom: postoji jedna poznata slika Veronesea ovog sadržaja. Način Alessandra Magnasca.

14. **Oproštaj Rebeke od oca**²⁷, ulje na platnu, 141,5 x 197 cm. Nabavljeno 1923. u Gradisci, podrijetlom iz kapelice Coronini s groblja u Goriziji. Pripisuje se Francescu Solimeni, napuljskom slikaru i arhitektu (1657.-1747.). Zbog toga je dr. Piperate mnogo istraživao u Goriziji, Veneciji i Bologni. Ovu slikarsku temu mnogi su slikari čessto koristili (vidi Bibliju: Knjiga postanka 24). Dr. Piperata je posjedovao grafiku istog sadržaja s nekim manjim razlikama koja je u kutu imala natpis: Amigoni pinxit. Ova slika ipak ima značajke čudljivog slikarstva i Solimenine scenografije.

15. **Portret dame u crnom**²⁸, ulje na platnu, 76,5 x 64 cm (sl. 5). Nabavljeno od jednog antikvara iz Mogliana kraj Venecije 1931. godine kao rad Tiberija Tinellija (Venecija 1586.-1638.), poznatog slikara portreta poput Van Dycka. Osjeća se utjecaj Leandra Bassana, poznatog portretista.

Dilema je li autor slike Forabosco ili Fontebasso može se po svoj prilici pripisati nekoj grešci nastaloj kod prepisivanja raznih popisa nekoliko puta prepravljenih od Drugoga svjetskog rata do naših dana.

16. **Venere**²⁹, ulje na platnu, 57 x 71 cm, Nabavljeno od jednog antikvara u Veneciji 1928. godine. Parmaska škola XVII. stoljeća.

17. **Alegorija: Vrijeme koje otkriva istinu**³⁰, ulje na platnu, 85 x 80 cm. Nabavljeno u

Asolu 1931. godine, već pripadajući slikaru Mariusu Pictoru kao djelo Piera Francesca Molae (Como 1612. - Rim 1666.). Slikom dominira krajolik u koji su postavljeni likovi. U Rimu je bio učenik Cavaliera d' Arpina i dell' Orsia, a u Bologni je na njega utjecao Albani i Guercino. U Veneciji je proučavao Tiziana, Veronesea, Bassana itd. Bio je proglašen akademikom Svetog Luke.

18. **Oluja s barkama i hridima**³¹, ulje na platnu, 36,5 x 47 cm. Nabavljeno kod jednog antikvara u Genovi 1929. godine, a pripisano Pietru Mulieru zvanom Tempesta, holandskom slikaru krajolika, posebno marina i nevremena, od kuda mu i nadimak (Haarlem 1637.- Milano 1701.). Poznat po ukrasnim krajolicima i olujnom moru, s jakim učinkom svjetla, mračnim nebima, mahnitim oblacima nad ribarskim čamcima. Djelovao je u Rimu, poslije u Veneciji, Milanu i Genovi gdje je optužen za razbojstvo nekoliko godina boravio u zatvoru. Slike oluja jedne su mu od najljepših.

19. **Krajolik s ruševinama u sutonu**³², ulje na platnu, 29,5 x 63 cm (sl. 6). Nabavljeno kod jednog antikvara u Tarvisiju 1931. godine; predloženo je da se pripiše Tempesti.

20. **Krajolik s pastiricom**³³, ulje na platnu, 45,3 x 36 cm. Talijanska škola XVIII. stoljeća. Bez naznake.

21. **Marina s kulom, jedrenjacima i likovima**³⁴, ulje na platnu, (sl. 7) 56,5 x 82, Nabavljeno na dražbi u Veneciji 1940. godine. Francuska škola XVII. stoljeća. Pripisano C. Josephu Verneyu, francuskom slikaru krajolika i marina (Avignon 1714.- Pariz 1789.).

22. **Marina s ruševinama i likovima u**

sotonu³⁵, ulje na platnu, 26 x 20 cm. Nabavljeno kod jednog antikvara u Tarvisiju 1933. godine. Pripisano C. J. Verneyu zbog mnogih pojedinosti i detalja. Francuski slikar je upotpunio svoju umjetničku izobrazbu u Rimu, gdje je poznao Panninija i Solimenu.

23. **Krajolik s planinama, stablima i likovima**³⁶, ulje na platnu, 26 x 20 cm. Nabavljeno od privatne osobe u Goriziji 1924. godine. Bečka škola flamanskog nadahnuća iz XVIII. stoljeća.

24. **Unutrašnjost crkve Svetoga Bertranda na Pirinejima**³⁷, akvarel, 35,5 x 26 cm. Datirano 1834. godinom. Dar jednog hotelijera, skupljača umjetnina iz Cortine d'Ampezzo 1926. godine.

25. **Venecijanski kanal**³⁸, ulje na ljepenci, 49 x 34 cm, potpisano. Nabavljeno na izložbi u Ferrari 1925. godine. Rad mladog Filippa de Pisisa (Filippo Tibertelli, Ferrara 1896. - Milano 1956.), jednog od najpoznatijih talijanskih slikara s prve polovine XX. stoljeća. Nisu mu bili strana umjetnička kretanja prve polovice XX. stoljeća. Živio je u Rimu, Parizu, Veneciji, Milanu, te u Ferrari, gdje je upoznao impresionizam, metafizičko slikarstvo, futurizam i fovizam. Njegovo slikarstvo, inače vrlo istančanog slikarskog poteza, pažljivo prema malim stvarima, lirske izvedbe, ostalo je vrlo osobno.

26. **Portret gospođe u bijelom**³⁹, ulje na platnu, 35,8 x 25 cm, potpisano. Nabavljena u Trstu kod jednog antikvara 1926. godine. Autor je Arturo Rietti, poznati tršćanski slikar koji je dugo živio u Milanu (1863.-1943.). Jedna mu je dvorana posvećena u Muzeju Revoltella u Trstu.

27. **Portret novizze (mlade venecijanke u**

vjenčanici)⁴⁰, Nabavljeno kod jednog antikvara u Tarvisiju 1934. godine kao rad Gerolama Forabosca (Padova 1604-1679), učenika Padovanina, poznatog portretista. Posebno se raspoznaje po ženskim portretima kojima dodaje sočni namaz poput španjolskih slikara (Palucchini).

Nećakinja dr. Piperate smatra da bi se proučavanjem i vrednovanjem djela iz Zbirke Piperata indirektno nastavljao rad cijenjenog kolekcionara i time mu se odalo dužno poštovanje. Po njoj bi se dio Zbirke u Malom Lošinj morao otvoriti javnosti, omogućiti znanstvenicima daljnje proučavanje, pa bi tako Zbirka poticala širenje obzora u kulturi Lošinjana i povećavala turističku ponudu⁴¹.

Teško da će Zbirka Piperata ikada više biti objedinjena kao u vrijeme svog nastajanja, no to bi bilo moguće jednim kataloškim izdanjem kojim bi se ukazalo na pravo značenje skupljača umjetnina Giuseppea Piperate.

Žitelji Lošinja su do sada uložili silan trud u očuvanju Zbirke Piperata pa će to činiti i ubuduće, kako bi ova izuzetna Zbirka dičnoga lošinjskog sina ugledala svjetlo dana.

BILJEŠKE:

* Najtoplije se zahvaljujemo gospođi Carlini Rebecchi Piperata na stručnoj pomoći, dajući nam sve relevantne fotografije iz obiteljskog arhiva kao i iscrpne podatke o životu i skupljačkom radu dra Giuseppea Piperate, pritom nas stalno potičući da nastavimo s mukotrpnim radom na restauraciji i osiguranju uvjeta za stalnu prezentaciju Zbirke.

1. C. Rebecchi Piperata: Note biografiche ed artistiche, Pittori in

- Valtelina, Mostra delle opere provenienti dalla donazione dott. Giuseppe Piperata, Museo Valtellinese di storia ed arte, Sondrio, 1997.
- Pismo Carlina Rebecchi Piperata pod naslovom Origine della Collezione Piperata e notizie sul collezionista od 18. X. 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.
2. Pismo Carlina Rebecchi Piperata pod naslovom Collezione Piperata - Alcune precisazioni e verifiche sulle attribuzioni iz studenog 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  3. Pismo Carlote Rebecchi Piperate od 7. srpnja 1988. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  4. Pismo Carlina Rebecchi Piperata pod naslovom Collezione Piperata - Alcune precisazioni e verifiche sulle attribuzioni iz studenog 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  5. Podaci dobiveni u Općinskom sudu u Malom Lošinj, Zemljišno-knjižni odjel, Županije Primorsko-goranske, Ureda za katastar i geodetske poslove, Ispostava Mali Lošinj, te od obitelji Abramić iz Maloga Lošinja. Nakon nacionalizacije brodogradilišta Picinić i Martinolić prišlo se spajanju tih dvaju brodogradilišta u jedno, pri čemu se ispriječio niz obiteljskih vila među kojima i ona obitelji Piperata, pa su sve kuće na tom potezu razvlaštene i srušene.
  6. Rješenje Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Rijeka od 4. studenog 1971.
  7. Z. Levinger: Zbirka slika porodice Piperata u Malom Lošinj, Otočki ljetopis Cres-Lošinj 1, Zagreb, 1973.
  8. Z. Levinger: Zbirka slika porodice Piperata u Malom Lošinj, Otočki ljetopis Cres-Lošinj 1, Zagreb, 1973.
  - J. Ćus-Rukonić: Zbirka Piperata, Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  9. Prema kazivanju gospodina Ljube Galjanića iz Malog Lošinja.
  10. Revers od 11. kolovoza 1987. i Popis slika iz Zbirke Piperata predanih na čuvanje u zgradu OSUP-a Mali Lošinj od 27. studenog 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  11. Dvadeset i dvije slike iz Zbirke Piperata su nakratko za ratne opasnosti 1991. bile pohranjene u Franjevačkom samostanu u Cresu - Dopis Samostana Sv. Frane u Cresu od 21. svibnja, 1995. Najveća slika Sastanak Rebeke je zbog otežanog transporta prebačena u Mali Lošinj tek 1997. Primopredaja slike iz zbirke Piperata od 4. travnja, 1997. Pet slika se u trenutku započetih ratnih operacija nalazilo na restauriranju u Zagrebu kod Paule Bišćan pa su one, radi sigurnosti, deponirane u Zavodu za restauriranje umjetnina - Revers od 15. listopada 1991. te Dopis od 6. studenog, 1991.- Arhiva Creskog muzeja.
  12. Zapisnik o preuzimanju Zbirke slike Piperata i Revers od 4. travnja, 1997. te Zapisnik od 25. travnja 1997.- Arhiv Creskog muzeja.
  13. Ugovor o autorskom djelu od 29. prosinca 1981. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  14. Predsjednik komisije bila je Jasminka Ćus-Rukonić a članovi Jagoda Mužić i Vanda Goleš, Rješenje od 11. lipnja, 1984.- Arhiv Creskog muzeja.
  15. J. Ćus-Rukonić: Zbirka Piperata, Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  16. J. Ćus-Rukonić: Jedinstven doživljaj, Zbirka Piperata pred očima publike, Otočki vjesnik 62, Mali Lošinj, 1987.
  17. J. Ćus-Rukonić: Piperata u Puli, Puljani sjajno organizirali izložbu lošinske zbirke, Otočki vjesnik 63, Mali Lošinj, 1987.
  - V. Girardi-Jurkić: Predgovor, Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  - J. Ćus-Rukonić: Zbirka Piperata, Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  - M. Jurkić: Vrijedna zbirka slika u Malom Lošinj, Marginalije uz izložbu slika zbirke Piperata, Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  18. Đ. Vandura: Zbirka Mihičić, Zagreb-Mali Lošinj, 1992.
  19. Pismo Carlina Rebecchi Piperata pod naslovom Collezione Piperata - Alcune precisazioni e verifiche sulle attribuzioni iz studenog 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.
  20. Ova slika se naziva još i Poklon kraljeva; Z. Levinger: Zbirka slika porodice Piperata u Malom Lošinj, Otočki ljetopis Cres-Lošinj 1, Zagreb, 1973.; Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  21. Ova slika se naziva još i Mesar koji siječe životinju; isto.
  22. Talijanski pitocco (pl. -cchi) prosjak, bogac.
  23. Ova slika se naziva još i Sveti Jeronim i Uznesenje; Z. Levinger: Zbirka slika porodice Piperata u Malom Lošinj, Otočki ljetopis Cres-Lošinj 1, Zagreb, 1973.; Zbirka Piperata Katalog 31, Arheološki muzej Istre, Pula, 1987.
  24. Ova slika se naziva i Dva putnika na odmoru; isto.
  25. Ova slika se naziva i Sveti Jeronim se udara kamenom; isto.
  26. Ova slika se naziva i Sveti Franjo govori ribarima; isto.
  27. Ova slika se naziva i Sastanak Rebeke; isto.
  28. Ova slika se naziva i Ženski portret; isto.
  29. Ova slika se naziva i Alegorija; isto.
  30. Ova slika se naziva i Alegorijska scena u pejzažu; isto.
  31. Ova slika se naziva i Bura na moru s lađama; isto.
  32. Ova slika se naziva i Romantični pejzaž s ruševinama; isto.
  33. Ova slika se naziva i Romantični pejzaž s pastircicom; isto.
  34. Ova slika se naziva i Romantični pejzaž s lađama i kućama;

isto.

35. Ova slika se naziva i Pejzaž na vodi s arkadama; isto.
36. Ova slika se naziva i Planinski pejzaž; isto.
37. Ova slika se naziva i Unutrašnjost crkve Svetoga Bertranda; isto.
38. Ova slika se naziva i Canal Grande; isto.
39. Ova slika se naziva i Portret gospođe; isto.
40. Ova slika se naziva i Dama u crvenom; isto.
41. Pismo Carlina Rebecchi Piperata pod naslovom Origine della Collezione Piperata e notizie sul collezionista od 18. X. 1987. godine u Arhivu Creskog muzeja.

The objects of art collection of Giuseppe Piperata from Mali Lošinj

Giuseppe Piperata was born on 3rd of October 1883 in Mali Lošinj. He has finished his high school in Trieste. After the graduating he has gone to Napoli to study medicine and then to Vienna, where he has finally graduated. He died 28th of September 1976.

He had begun to collect the objects of art even before he graduated from college. He dedicated his life to the art. The biggest part of the collection, he had collected during the thirties, in Venice. That was the reason why he had collected mainly the Venetian objects of art.

When the collection of Piperata in Mali Lošinj was situated in his villa, the collection numbered hundreds paintings, photos, pieces of furniture and the other objects of art. 1952 Villa Piperata was expropriated. The niece of the collector, Mrs. Carlina Rebecchi Piperata, asked from the authorities for the license to transfer the collection to Italy. The board of commissioners made the decision on 12th of February 1953 and the objects of art were separated into three categories. They

didn't allow to export the objects of the first category, but they allowed the export of the objects of the second and third categories. That part of the collection that was not allowed to be exported, was placed in Mali Lošinj at the Maljevac family.

The first time that the collection was out in public was during "The International years of tourism" in 1967 in Mali Lošinj. Mrs. Piperata had been there at that time and decided to solve the problem about the owner of the collection. In 1968, Mrs. Piperata suggested three solutions about the collection. The county of Mali Lošinj accepted the one in which they were able to buy off the most valuable part of the collection. That part of the collection consists: 27 paintings, 3 chest boxes and 1 chest of drawers. The collection was bought off according to the contract on 9th of November 1971. The price was 20 204 794 liras.

The restoration of the collection has been lasting since 1981. In meantime there were two exhibitions. In 1987 the collection of Piperata was presented with 26 paintings to the audience of Pula. At the same time the first catalog was published.

The restoration continued after the war (1995).

It is expected that the project of the permanent exhibition of the collection of Piperata, will soon be available to the public.